

Center za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje
Univerze v Mariboru

Z A P I S N I K

**Skupščine CZPUVU, ponedeljek, 6. junij 2022 ob 14.00 v
Trstenjakovi dvorani UM**

Prisotni: zasl. prof. dr. Peter Glavič, rektor prof. dr. Zdravko Kačič, zasl. prof. dr. Jože Gričar, izred. prof. dr. Lučka Lorber, zasl. prof. dr. Adolf Šostar, Jože Furman, izred. prof. dr. Marjeta Ciglencečki, prof. dr. Jožica Knez Riedl, prof. dr. Maksimiljan Feguš, zasl. prof. dr. Jožef Lipnik, izr. prof. dr. Jože Nemec, zasl. prof. dr. Šime Ivanjko, izr. prof. dr. Jože Nemec, Nataša Marinič Petrovič, Vanja Borovac

Opravičeni: zasl. prof. dr. Silvo Devetak, izr. prof. dr. Gorišek Borut, prim. Jelka Reberšek Gorišek, prof. dr. Vladimir Kenda, prof. dr. Matjaž Klemenčič, doc. dr. Marjan Logar, zasl. prof. dr. Dušanka Mičetić Turk, zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej, prof. dr. Stane Pejovnik, dr. Darja Piciga, prof. dr. Andrej Polajnar, zasl. prof. dr. Rudolf Pušenjak, zasl. prof. dr. Vladislav Rajkovič, prof. dr. prim. Marjan Skalicky, prof. dr. Igor Tičar, zasl. prof. dr. Zmago Turk, izr. prof. dr. Mitja Gorenak.

Dnevni red:

1. Pozdrav in čestitka rektorju Univerze v Mariboru ob ponovni izvolitvi, zasl. prof. dr. Peter Glavič
 2. Nagovor, red. prof. dr. Zdravko Kačič, rektor UM
 3. Predstavitev ključnih aktivnosti Centra, vodja Centra in vodje skupin
 4. Zbrani predlogi skupnega sodelovanja s članicami UM, izr. prof. dr. Lučka Lorber
 5. Predstavitev pobud:
 - Med generacijsko sodelovanje, Nina Kotnik, prorektorica
 - Razpoložljivosti univerzitetne informacijske tehnologije profesorjem po upokojitvi, zasl. prof. dr. Jože Gričar
 - Program vseživljenjskega učenja, izr. prof. dr. Lučka Lorber
 - Doseganje ciljev trajnostnega razvoja OZN, zasl. prof. dr. Peter Glavič
- Ad. 1
- Zasl. prof. dr. Peter Glavič pozdravi vse navzoče in čestita rektorju prof. dr. Zdravku Kačiču ob ponovni izvolitvi na mesto rektorja Univerze v Mariboru.
- Ad. 2
- Rektor prof. dr. Zdravko Kačič pozdravi vse navzoče. UM je del skupnega EU prostora in je pomembno da je EU konkurenčna. UM se mora ustrezno prilagoditi. Notranji EU prostor je za nas zelo pomemben in to smo upoštevali tudi v Strategiji razvoja UM. Celj je prost pretok članov akademskih skupnosti za boljšo kakovost. Poudaril je pomen programa ATHENA. Moramo se prilagoditi, da bomo ustrezali EU standardom, da bomo lahko sodelovali. V tem okviru poteka tudi pomoč Centra in bomo skušali tudi na tem področju slediti trendom EU. Menimo, da je prednost, da ima UM takšen Center in obenem dodana vrednost univerzi. Želi,

da v okviru Centra še naprej tako ustvarjate in delujete v smislu podpore UM v njenih razvojnih procesih.

Ad. 3

- Zasl. prof. dr. Peter Glavič je predstavil sklepe zadnje skupščine CZPUVU, ki je bila 4.4.2022. Vsi sklepi so bili sprejeti. V tem času je v CZPUVU rekordnih 52 članov.
- IO je imel sejo 4.5.2022. Vodja CZPUVU je predstavil sklepe seje. Sodelovali so na mednarodnem kongresu The Capital of Knowledge EZ zaslužnih profesorjev.
- V poročilu o delu je poudaril mednarodne dejavnost v okviru združenj za zaslužne profesorje AFA GN, EAPE, AROHE in GNANPE.
- Predstavil je tudi neizvedene aktivnosti Centra, ni bil razvit noben program vseživljenjskega izobraževanja, v financiranje ni bil prijavljen noben raziskovalni projekt in z vodstvom niso uspeli doseči dogovore o izpolnjevanju načel starosti prijazne univerze, o vključitvi program inovativne in trajnostne univerze.

Vodje skupin so predstavili poročila o delu delovnih skupin:

Izred. prof. dr. Lučka Lorber in zasl. prof. dr. Jože Gričar sta predstavila delo skupine za e-učenje in e-izobraževanje. Aktivnosti skupine potekajo na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Ključni projekt Kažipot 55+ se izvaja že v več slovenskih občinah. Vzpostavljena e-omrežja aktivno delujejo. Poudarjen je bil pomen sprejetega NPVŠ do leta 2030, zlasti ukrepov za vzpostavitev sistema vseživljenjskega izobraževanja na visokošolski ravni; priprava strategije umeščanja vseživljenjskega učenja v visokošolski prostor (priznavanje mikro dokazil, 'micro-credentials') v povezavi s spodbujanjem razvoja digitalizacije na področju učenja in poučevanja na daljavo. Skupina se pri svojem delu povezuje z zunanjimi strokovnjaki in sodelavci Univerze v Ljubljani (projekt »Modra univerza«) in Univerzo na Reki (E-kolegiji), prav tako pa tudi s kolegi z Univerze v Mariboru (»Zrela univerza«; »E-izobraževanje za osebe s posebnimi potrebami«). Pozornost smo namenili tudi temam:

- Širjenjem ideje izdajanja publikacije *Kažipot 55+* v vseh slovenskih občinah in prostoru Srednje Evrope ter Baltskih dežel, zasl. prof. dr. Jože Gričar;
- Digitalizacija in njen vpliv na aktivno staranje, zasl. prof. dr. Adolf Šostar;
- Standardiziranje učnih procesov z uporabo e-platform, zasl. prof. dr. Rudolf Pušenjak;
- Pospeševanje informacijske tehnologije (digitaliziranje) na vseh področjih delovanja posameznika in družbe (pametno in aktivno staranje).

Skupina Medicina

- Organizirali so ogled Medicinske fakultete,
- izvedli raziskavo o življenjskih in akademskih dejavnostih upokojenih in zaslužnih profesorjev,
- rezultate predstavili v spletnem predavanju za Center ZUVU,
- na *Evropskem kongresu zaslužnih prof.* so imeli zelo uspešno predavanje na isto temo,
- objavili so članek v reviji *Informatologija* (s faktorjem vpliva),
- na mednarodnem kongresu ki ga je organiziral prof. Daniel Rukavina, je prof. Micetič Turk sodelovala s predavanjem *Changes of intestinal microbiota during aging*,
- sodelujejo s Centrom za zaslužne profesorje na Reki,
- prof. Marjan Skalicky imel spletno predavanje o *Avtofagiji*,
- prim. Jelka Gorisek Rebersek je imela spletno predavanje o evtanaziji.
- prof. Zmago Turk aktivno sodeluje v *Centru za starejše mestne občine Maribor*
- aktivno sodelujejo v *Centru za upokojene zdravnike*.

Skupina Umetnost in humanistika -predstavila prof. dr. Marjeta Ciglenečki:

Skupina za umetnost in kulturo

- v sodelovanju z Univerzitetno knjižnico Maribor zbiranje spominskih zapisov o dogajanju na Univerzi v Mariboru
- v okviru sodelovanja z Društvom univerzitetnih profesorjev Univerze v Mariboru predavanje o dr. Avguštinu Stegenšku, pionirju slovenske umetnostne zgodovine in prvemu akademsko izobraženem umetnostnem zgodovinarju v Mariboru (predavala dr. Marjeta Ciglenečki, 16. 12. 2021)
- objava prispevka o Avguštinu Stegenšku v interni reviji UM Umiverzum (17/ marec 2022, str. 22–24)

Avgustin Stegenšek: Dekanija gornjegrajska, 1905

Ludvik Pandur: iz cikla Prehajanja, o.pl., 2015

Skupina za inovativen trajnostni in družbeno odgovoren razvoj

Skupina deluje na področjih:

- Bodoči trajnostni razvoj države in družbe – raziskave, razvoj, inovacije;
- inovativna trajnostna in družbeno odgovorna Univerza v Mariboru
- načrt neto ničelnih izpustov do leta 2050 in akcijski načrt za 55-odstotno znižanje izpustov do leta 2030;
- demografske spremembe in vzdržnost javnih financ;
- dejavno staranje v Sloveniji (vzpon na evropskem indeksu, daljši čas zdravega staranja)
- staranje v Evropi (v povezavi s podatki Eurostata)
- prihodnost Evrope – zelena, digitalna, uspešna, pravična in povezana; konferenca o prihodnosti Evrope
- Izpolnjevanje 17 ciljev trajnostnega razvoja OZN
 - o Družbeni in ekonomski kazalci in
- Sodelovanje v strateški skupini Sveta za razvoj SAZU, Inženirske akademije Slovenije in Medicinske akademije pri:
 - o pobudi predsednika republike *Trideset let Slovenije in kako naprej* – analiza in predlogi bodočega delovanja države

- Načrtu za okrevanje in odpornost – spremljanje izvajanja
- Raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2021–2030
- Nacionalnem programu visokega šolstva 2021–2030
- Sodelovanje v nadzoru in javnih razpravah iz teh področij
 - Sodelovanje pri programu in organizaciji 17. mednarodne spletne konference IRDO o *Družbeno odgovorni družbi 2022: zeleni, digitalni in vključujoči prehod: kako ga izpeljati?* 2.–3. 6. 2022.

Poročilo delovne skupine za varstvo okolja – Virtualna mednarodna konferenca IRDO

Virtualna mednarodna konferenca IRDO je potekala 2. 6. 2022 in 3. 6. 2022 Gre za družbeno odgovorno Univerzo v smislu zelenega digitalnega prehoda in kako ga speljati. Več informacij se nahaja na spletni strani <http://www.irdo.si>. Možno je sodelovanje tudi na sami konferenci. Za upokojene profesorje ni bilo plačila kotizacije.

Glavni namen konference je raziskati konceptualni okvir(-e), pogoje in možnosti za zeleni, digitalni in vključujoči prehod, ki omogoča razvoj skupne trajnostne prihodnosti, v skladu z Agendo ZN za trajnostni razvoj 2030 in njenimi 17 cilji trajnostnega razvoja. Predpogoj za trajnostno sobivanje je družbeno odgovorno ravnanje vsakega deležnika v skupnosti. Trajnost se vse bolj obravnava kot proces družbenih in vključujočih prehodov

Poudarek konference je na izvajanju zelenega, digitalnega in vključujočega prehoda, kot ga navaja Evropski zeleni dogovor (EGD) ter druge prednostne naloge in politike EU, vključno s Skladom/načrti za oživitve in odpornost. EGD postavlja trajnost in s tem družbeno odgovornost v središče oblikovanja politike EU, kar odraža potrebo po sistemskih spremembah.

Za doseganje ciljev trajnostnega razvoja so nujno potrebne temeljne preobrazbe družbenih sistemov (energetika, mobilnost, hrana in grajeni okoljski sistemi), ki so temeljni vzrok okoljskih in podnebnih pritiskov – tj. trajnostni prehodi na nizkoogljične, krožne, biološke in modro (oceani in morja) gospodarstvo in družba (SOER 2020 EEA). Ta trend k bolj integriranemu in celostnemu pristopu se odraža tudi v močnejšem povezovanju okoljskih, socialnih in gospodarskih ciljev.

EU je sprejela številne smernice za razvoj digitalizacije, ki so usmerjene v družbeno odgovoren razvoj in vključevanje digitalizacije v družbo ter kot nepogrešljiv element trajnostnih prehodov (npr. Digitalna agenda za Evropo).

Osnovna vizija dobrega počutja za vse ob ohranjanju zdravega naravnega okolja je tudi jedro modela za integralno zeleno Evropo, ki pametno združuje več potencialov EU za trajnostni razvoj.

S konferenco leta 2022 želimo z vidika zelenega, digitalnega in vključujočega prehoda raziskati, kaj lahko mladi, raziskovalci, učitelji, strokovnjaki, menedžerji in vsi drugi počnemo skupaj in kaj moramo storiti, da vključimo osebno, poslovno in družbeno odgovornost do družbenega in naravnega okolja, v katerem delujemo.

Z izmenjavo izkušenj, tako teoretičnih kot praktičnih, predvsem z vidika zelenega, digitalnega in vključujočega prehoda, bodo udeleženci pomagali najti pravo pot do družbeno odgovornega vedenja. Družbeno odgovornost in trajnostna prihodnost sta vira velikih koristi, kar se je pokazalo v vseh dosedanjih krizah, tudi v krizi covid-19.

Dr. Mathis Wackernagel, ustanovitelj in vodja Global Footprint Network: okoljski dolg in gospodarska strategija Evropski dokumenti zahtevajo paradigmatški premik v znanju in upravljanju, v inovacijah in vizijah na področjih naših potreb po energiji, mobilnosti, hrani in bivanju

Ključne kompetence UNESCO in EK za cilje trajnostnega razvoja za posebljanje vrednot trajnosti, sprejemanje kompleksnosti in trajnosti, predvidevanje trajnostnih prihodnosti, delovanje za trajnosti.

DS za Dostopnost univerzitetne informacijske tehnologije za upokojene visokošolske učitelje – predstavil je zasl. prof. dr. Jože Gričar. Pripravili so poročilo o tem, kako je to urejeno na drugih univerzah. Predlagajo univerzam in združenjem profesorjev, da se status upokojenih profesorjev izenači s statusom zaposlenih profesorjev.

- Zasl. prof. dr. Peter Glavič je dodal, da so na tem področju Američani bolj napredni kot v Evropi.
- Prof. dr. Zdravko Kačič se je strinjal, da se ohrani možnost sodelovanja v največji meri.

Ad. 4

Izred. prof. dr. Lučka Lorber je predstavila predloge skupnega sodelovanja s članicami UM. V času covid epidemije so bili izvedeni spletni obiski osmih fakultet UM in UKM ter medgeneracijsko srečanje s študenti UM. Program spletnih srečanj z vodstvi fakultet je vodil IO CZPUVU z namenom predstavitve poslanstva Centra in načel »Starosti prijazne univerze« ter možnosti sodelovanja na pedagoškem, raziskovalnem, trajnostnem in družabnem področju. Srečanja so bila organizirana s pomočjo imenovanih fakultetnih koordinatorjev. Veseli smo bili skupnega sodelovanja pri javni razpravi Evropske komisije o Zeleni knjigi o staranju, z oblikovanimi prispevki » Na obrobju ali aktivno vključeni«. Sodelovali smo tudi pri izvedbi delavnic o prihodnosti Evrope in pobudi za medgeneracijsko sodelovanje.

Oblikovane so bile pobude za sodelovanje:

- Vabila upokojenim visokošolskim učiteljem za včlanjenje v CZPUVU UM in podpis izjave za dovoljenje za pošiljanje obvestil;
- Izvedba predavanja visokošolskega učitelja pred njegovim odhodom v pokoj;
- Objava našega programa/e-povezave na spletni strani fakultete;
- Seznanjanje organov fakultete o naših skupnih aktivnostih;
- Zapisnike naših dogodkov in aktivnosti posredovati fakultetnim koordinatorjem;
- Fakultete UM bodo člane Centra vabile na predavanja in dogodke;
- Na spletni strani fakultete naj bi bila kratka predstavitev dela in kratek CV upokojenega visokošolskega učitelja.

Sklep 1: V študijskem letu 2022/23 pristopimo k realizaciji sprejetih dogovorov in nadaljujemo s programom obiskov članic UM (FOV, FL in FGPA).

Ad. 5

Predstavitev pobud:

Medgeneracijsko sodelovanje

Na pobudo prorektorice za študentska vprašanja Nino Kotnik smo pristopili k projektu »Živa knjižnica«. Sodelovanje s študenti UM, pogled mlajše generacije na medgeneracijsko sodelovanje je dodana vrednost našemu delovanju. Prvo srečanje članov Centra s študenti UM je potekalo v Glaserjevi knjižnici UKM, maja 2022. Na povabilo študentov sta sodelovali red. prof. dr. Jožica Knez

Riedl in izr. prof. dr. Lučka Lorber. Načrtovane pogovorne teme so še:

- Zasl. prof. dr. Micetić Turk, *Kako pristopiti k poklicni karieri, ki te navdihuje?*
- Zasl. prof. dr. Peter Glavič, *Učenje za trajnostni razvoj, Kako zmanjšati naš ekološki odtis?*
- Zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej, *Družbena odgovornost, teorija sistemov in teorija netehnoloških inovacij.*
- Izr. prof. dr. Metka Sitar, *Arhitektura in kakovost bivanja.*
- Izr. prof. dr. Marjeta Ciglencečki, *Kulturna dediščina in sodobna umetnostna ustvarjalnost kot del naše življenjske stvarnosti.*
- Zaslužni gostujoči profesor, prim. prof. dr. Marjan Skalicky, dr. med., *Brez zdravih korenin, drevo ne more cveteti (zdravo prehranjevanje).*

Sklep 2: V jeseni 2022 člani CZPUVU UM nadaljujemo z medgeneracijskimi srečanji s študenti UM.

Razpoložljivost univerzitetne informacijske tehnologije profesorjem po upokojitvi

- Zasl. prof. dr. Jože Gričar je predstavil pomen IT tehnologije v času epidemije COVID
- Sestanki potekali preko ZOOM-a
- Povečala se je potreba po uporabi IT, potrebno je več znanja za njeno uporabo, v naslednjih letih bo vse to še večje, še bolj nujno. Primeri: e-nakupi, e-bančništvo, e-uprava, sestanki na daljavo.
- **Potrebno je zagotavljati IT vsem in jim pomagati pri usposabljanju za njeno uporabo. Tudi upokojenim sodelavcem. Univerza je lahko zgled za to, KAJ in KAKO narediti.**
- Razpoložljivost univerzitetne IT - gre za tri stvari:
 - **Uporaba nespremenjenega e-naslava in možnost dostopa do baz podatkov.**
 - **Razpoložljivost vseh vrst tehnologije univerze; tudi IT za sestanke na daljavo.**
 - **Zagotavljanje pomoči pri namestitvi in uporabi IT, kontaktna oseba za pomoč.**
- **Vrsta univerz, na katerih e-naslov upokojenca ostaja nespremenjen, izjavlja, da je to v znak zahvale upokojenecem za opravljeno delo**
- Nekatere univerze objavljajo, da je potrební pogoj za to najmanj 10 let dela na univerzi.
- Edino možno pojasnilo je domneva, da so bila pravila določena pred leti, ko so bile razmere drugačne. Ene univerze se prilagajajo spremenjenim razmeram, druge ne.
- **Predlog dekanom fakultet, da za povezavo s Centrom poleg že imenovane predstavnice / predstavnika imenujejo še osebo, ki na fakulteti vzdržuje stike z upokojenimi visokoškolskimi učitelji fakultete.**
- **Predlog UM IT izenači položaj upokojenih visokoškolskih učiteljev s položajem zaslužnih profesorjev.**
- Zasl. prof. dr. Peter Glavič meni, da bi morali imeti to pravico vsaj vsi člani Centra.

Program vseživljenjskega učenja

Pri pripravi strategije umeščanja vseživljenjskega izobraževanja v visokoškolski prostor in s tem povezano spodbujanje razvoja digitalizacije na področju učenja in poučevanja na daljavo za vse, tudi za starejše študente. Predlagamo, da Univerza v Mariboru da pobudo za vzpostavitev Centra za vseživljenjsko učenje in izobraževanje na slovenskih univerzah v skladu z ukrepi NPVŠ do 2030 in strategijo razvoja za vseživljenjsko učenje. Center bi deloval na osnovi zagotavljanja visoke kakovosti

in strokovne ekipe, ki bi poznala zahteve e-izobraževanja in dajala ustrezne pedagoške rešitve. Kolegi iz Univerze v Ljubljani so predlagali, da bi svoje resurse povezali skupaj z Univerzo na Primorskem. Predlagamo, da bi naj k sodelovanju povabili Center UL za uporabo IKT v pedagoškem procesu, ki ga vodi predstojnik prof. dr. Janez Bešter, <https://digitalna.uni-lj.si/ekipa/> in strokovnjake UM, ki se ukvarjajo z vseživljenjskim učenjem ter Center za vseživljenjsko izobraževanje FF UM.

Zasl. prof. dr. Silvo Devetak je oblikoval študijski program *Akadska podpora evropski politiki do Zahodnega Balkana*, pri katerem sodeluje 55 profesorjev. Sam vidi možnostjo ustanovitve mednarodnega EU-centra spletnih programov za Zahodni Balkan. Sedež bi lahko postala tudi Univerza v Mariboru, ki bi na ta način uvedla izobraževanje o vprašanju miru in varnosti v Evropi.

Sklep 3: Rektorja UM smo seznanili s pobudami skupine za e-učenje in e-izobraževanje sprejetimi na seji 11. maja 2022.

Doseganje ciljev trajnostnega razvoja OZN, zasl. prof. dr. Peter Glavič

Spremljamo ovrednotenje doseganja ciljev trajnostnega razvoja (SDGs). Slovenija se je uvrstila na 15. mesto od 193 držav. Pred nami so Estonija (10.), Poljska, Češka in Latvija. UM je včlanjena tudi v SDG Accord, ki spremlja dosežke univerz na tem področju, vendar doseženega mesta UM ali Slovenije ne navaja.

RAZNO

Prof. dr. Jože Nemec:

- Ob pripravi kronike Društva univerzitetnih učiteljev in znanstvenih delavcev smo iskali slikovni material. Med drugim smo se obrnili na Pokrajinski arhiv in ugotovili, da ima 3 arhivske škatle s fotografijami. Žal te fotografije v večini primerov ne vsebujejo podatkov o osebah in dogodkih, ki jih predstavljajo. Predvidevam, da je stanje na mnogih fotografijah, ki jih hrani rektorat podobno. Ker so take fotografije brez izpovedne vrednosti, predlagam, da se upokojeni učitelji angažiramo in pregledamo ter zapišemo, kaj in kdo je na fotografijah. Zavedati se moramo, da z našim odhodom ne bo več nikogar, ki bi to še lahko storil. Prav tako predlagam, da univerza nabavi potreben material za strokovno hranjenje fotografij (50 plastičnih ovitkov brez mehčalcev primernih za shrambo stane okoli 12 €). Tako bi fotografijam »vdihnili življenje in naredili uporabne tudi za naslednje rodove.

Seja je bila zaključena ob 16.15 uri.

Zapisali:
Vanja Borovac

Vodja CZPUVU
Zasl. prof. dr. Peter Glavič

Nataša Marinič Petrovi